

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DUA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsavrt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy ccentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Egy helyes röpirat.

Többször volt alkalmunk rámutatni arra az igazságra, hogy az oláh nemzetiségi kérdés milyen veszélyes politikai szödelgessé nőtte ki magát. Többször hangoztattuk, hogy mindannak dacára, hogy a mozgalom élén politikai szölkakások, nemzetiségi kalózok és a zavarosban halászó üres fejű agitátorok állanak, mégis kötelessége a magyar kormánynak, egyszer komolyan szemébe nézni ezeknek az oroszlanbörbe bujt szamarainak. Mert a veszedelem nem a Ratiu ur és társai fontos egyéniségében rejlik, hanem azokban a hazugságokban, a melyekkel ámitják az oláh népet és a melyekkel tévuttra vezetik a viszonyokkal teljesen ismeretlen külföldet. Ebben a veszélyes, hazug és jogtalan politikában vezérszerepet játszik pénzével és tanácsával az oláh kulturliga. Tagjai, szövivői, factotai ennek a ligának éretlen oláh diákok és éretlenebb lázító, szenvedélyes, gyűlölködő malomalatti oláh politikusok. A veszély semmiesetre sem kicsinylendő.

Moldován Gergely, a kolozsári egyetemen a román tanszék tanára, egy higgadt, józan gondolkozású román ember „Politikai szödelgés” czim alatt röpiratot irt, a melyben széles lätkörrel, politikai tudással és éles látással leplezi le az oláh tulzók üzelmeit. A 66 oldalra terjedő füzetben röviden és érthetően van elmondva, hogy miről álmodoznak az oláh agitátorok és mennyi jogtalanossággal álmodoznak a nagy Dakóromániáról. El van mondva, hogy Dakórománia álomképének a megvalósítására miként törekednek idegen elemek bevonásával. Hozzávetőleg igen érdekes kimutatást közöl Moldován arról, hogy a vizsály, gyűlölség, izgatás, agitáció, főirevezetés és hazug híresztelések állandó fentartására mennyit költ el a Liga évenként. E kimutatás szerint:

1. Memorandumnak összeállítására, többnyelvűre lefordítása és kiadásra 40.000 frank
2. Replika hasonlóképen 40.000 „
3. A bécsi spektakulum rendezése 210 taggal 30.000 „
4. A n-szebeni „Institu-tul tipografic (Nyom-

datársaság) megvásárlása a Liga céljaira	50.000 „
5. Sajtó: Tribuna, Foia Poporului és Gaze-ta szubvencziója (Erdélyben)	30.000 „
6. Agitacionális költségek	50.000 „
7. Központi igazgatás, gráci, párisi irodák fentartása	60.000 „
8. Európai propaganda	50.000 „
9. Egyes agitátorok szubvencziója	50.000 „
Összesen: 400.000 frank	

Azokkal a képtelen ráfogásokkal és hazugságokkal szemben, melyekkel az oláh tulzók a magyarországi románok helyzetét szeretik meggyomorítani: Moldován férfias igazság érzetének teljes felháborodásával mutatja ki, hogy ellenkezőleg az oláh nép helyzete javult és jogai a magyarokkal egyenlő.

Majd éles, de igazságos bírálatot tart a szebeni csoportosulás felett. Moldován könyve igen fontos és a magyar kormány által valóban meg-szívelendő röpirat. A helyzet fel van tárva és a teendővel késlekedni nem szabad. Ide igtatjuk a füzet zárszavát, melyben a szerző leplezetlenül tárja fel a veszélyes helyzet képét.

Ne álassuk magunkat.

A mozgalom nem egyesekké, az egész román népé. A román nép intézményeivel egy elszigetelt egész, a melyre a magyar államhatalomnak semmi befolyása nincs. Saját alapjaiból, saját erejéből, saját intézményeiben él. A egyesek egymásra nyomást gyakorolnak, kicsiny a nagyra, nagy a kicsinyre. Az egyes kicsinyek meg tudják egymást védelmezni a nagyokkal szemben s ha nagyobb dolgot kell keresztülvinniük a nagyok együtt vannak a kicsinyekkel.

Egyesek között civódunk, kiméletlenül gázolunk egymás becsületében; a tribunistá gyűlöli Román Miron, Cozma Parthén becsukatta ellenfeleit; a bánáti dühöng Szeben ellen, de a magyarral szemben mindnyájan egyetértének.

A szolidaritás tehát kifogástalan, az államhatalom hiában tart vizsgálatokat, kutatást, egymást el nem árulják. A vallás másodrendű kérdésé lett s ma a papinkább agitátor, mint isten szolgálja. A püspök, a ki az agitator papot megint, püspöki süvegé-

vel játszik. Láttuk ezt a Lukács esetében. Ez a férfi több időt töltött Romániában, el-hagyva templomát, híreit, mint parochiájában, püspökét uton-utfélen a legbrutálisabb módon gyalgatta, megtagadta az engedelmességet, melyre esküdt, bezárta templomát s a kulcsok kiadását megtagadta; az intenzív és pénzekről nem számolt és ezek dacára a balázsfalvi érseki konzisztórium a lázadó papot nem találta büntösnek.

Az egyházakban anarchia uralkodik, a papok nem függnek többé püspökeiktől és a püspököknek nincs bátorságuk és erejük meg-fékezni a kereszttel verkedő papságot. A püspökök láthatólag félre vonulnak a politikától, a küzdelmekben részt nem vesznek, de környezetük féktelen s a püspökök környezetüket megzabolázni vonakodnak. A pap-növeldekben, tanítóképezdekben, gimnáziumokban ez a szellem.

A baj tehát sokkal nagyobb, mint a minőnek első tekintetre látszik. A bajt eltá-volitani kötelesség, kicsinyelni elhanyagolni bűn. E baj olyan, mint az a bizonyos feké-lyes betegség, mely gyógyítás nélkül tovább és tovább terjed, a mig nem öl. Egy időben könnyű lett volna a bajt megfojtani, ma már nehezebb. Régebb egy pár százasabb legényt kellett volna az utból eltávolítani, ma már ez az eljárás a bajt csak nagyobbá teheti.

A kormánynak e tekintetben szögu kötelességei vannak, hasonlóképen a törvény-hozásnak, de magának a magyar társadalom-nak is. Minden tényezőnek egy szöguosan megállapított program szerint kell haladni, hogy a magyar állam e rákékélye meggyö-gyitassék. A magyar kormánynak nem volt nemzetiségi politikája, kapkodásaival időn-ként a helyzetet csak rontott. A nemzeti ál-lam fellépésének munkájában nem tanulmá-nyozta az anyagot, a melyből az államot fel akarta építeni. A nem illeszkedő elemek sa-játságait nem vette figyelembe.

A román nép ragaszkodik magyar ha-zájához, szereti a békét. Pénz nélkül fi-zeti az adóját és szolgáltatja ki gyermekét katonának. A lázítók kezéből ki kell venni a fegyvert, melylyel a nép nyugalmát há-borgatják. A halat ki kell tenni a szárazra, ha nem akarjuk, hogy uszszék.

A román nép komoly elemei szövesen fognak kezét nyújtani a magyar államhata-lomnak, hogy a baj korlátoztassék, az agi-tátorok elszigeteltessenek, a kül-befolyás megsemmisíttessék. Ha nem lesznek segítség-gére, akkor a magyar nemzetnek joga lesz haladui a saját útjain!

egykor Erdélyben pedig Gyula-Fehérvár, Maros-Vásárhely vagy Kolozsvar

Vegyük először Erdélyt s itéljük min-den mellékletekint nélkül. A Rákóczi-család nem erdélyi, hanem magyarországi, közeleb-ből megjelölve Zemplén-megyei eredetű, hon-nan azonban az utóbb fejedelmivé vált ág, már régen Abaujmegyébe, Felső-Vadászra költözött, mely helyről előnevét is mindig írta. Igaz ugyan, hogy Rákóczi Zsigmond I. és II. György s I. és II. Ferencz, erdélyi fejedelmek valának, — de közülök csak I. György temetettette el magát Erdélyben, a gyulafehérvári sírban. Zsigmond a szere-nesi ref. templom, I. György, neje Loránt-fy Zsanánna, II. György, ennek öccse Zsig-mond herczeg és neje, a Stuart-unoka, Pfal-zi Henrietta herczegnő, a sárospataki, akori ref., most kath. templom, végre II. György özvegye, Báthory Zsófia és fiok I. Ferencz, a kassai, prémonstréi templom sírbeitáiban alusszák örök álmaikat. Erdélyben tehát csu-pán csak egy Rákóczi pihen, annak sírmlé-két is kihányták (s pedig újabb időben!) a gyulafehérvári egyházból szentségtörő, ke-gyetlen kezek. Most már kizárólag II. Fe-rencz hamvairól beszélvén, ő erdélyi fejedele-m is volt ugyan, mindazáltal történelmi szereplésnek orszórlására magyarországi m-tkődésére esik. Erdélyben a nagy szabadság-hős, egész életfolyamán át mindössze csak kétszer fordult meg, alig néhány hétre; ugymint első alkalommal 1705. ősszel a szöbi vesztett csata előtt és után (október 25 — november 27.) a Szilágyságban, Szamos-Uj-vár, Bethlen s Kövár vidékén; és másodiz-ben 1707. tavaszán, fejedelmi székhébe való ánnepélyes beiktatásakor. Ekkor Munkácsról Sza-hárnak, Erdő-Szadának (március 21.), Kövárnak, Szamos-Udvarhelynek, Deésnek ment s a Mezőségén át Maros-Vásárhelyre, (április 23—26.), a trónfoglaló országgyűl-lésre; honnét Radnótnak (április 12—17.), Kolozsvarnak (április 23—36.), Gyulának s e helyről 27-én Magyarországra tére vissza, Erdélyt soha többé nem látván.

Ha mindezek dacára Erdélyben helye-zetnének el hamvai; akkor erre legilletke-

Politikai hir.

Ügyvédi rendtartás reformja. A kecs-keméti ügyvédi kamara a napokban terjesz-tette fel az igazságügyminiszterhez az ügy-vérendtartás tervezetéről szölv véleményes jelentését. A kamara elismeréssel szölv a ter-vezetben nyilvánuló reformirányról és az ügy-védi kar kívánalmait figyelembe vevő egyes rendelkezésekről. Egyenemely módosítást is ajánl a jelentés, melyek közül kiemeljük azt, hogy a fegyelmi ügyekben ítélő felsőbb fő-rum összealkotásánál az ügyvédi elemnek kívánja a tulsulyt biztosítani; továbbá, hogy az ügyvédi költségek iránti bíraskodásra az ügyvédi kamara választmányának illetékes-sége előzetesen ki legyen köthető a megbi-zott ügyvéd és fele közt.

Pártértekezlet.

Budapest, augusztus 2.

A függetlenségi párt meghasonlása ügyé-ben július 17-én és 18-án tanácskozott bé-kéltető bizottság együttes jelentését ma vet-te tárgyalás alá a függetlenségi anyapártból kilépettek értekezlete.

Ertekezletüket Károlyi Gábor gróf Andrassy-uti lakásán tartották meg az ő elnöklése alatt. A pártkörből kilépett 24 kép-viselő közül 16 képviselő jelent meg az ér-tekezleten, 4-en pedig (Fornszek, Urai, Hen-taller és Bornemissza) levélben jelentették ki csatlakozásukat a hozandó határozathoz, melyet előbb már jeleztek nekik, de jellemző, hogy Kiss Albert és Thaly Kálmán, kik-nek szintén jeleztek az álláspontot, nem is válaszoltak a hozzájuk küldött levelekre.

Az értekezlet délelőtt 11 órától délután 3 óráig tartott. A békéltető-bizottság jelen-tésének felolvasás után ugy E ö t v ö s Károly, mint Nagy Gyula és Horváth Ádám e jelentést szöbéli előadással is kiegészítették, elmondva részletesen a békéltető tárgyalások lefolyását. Helflynek Kossuth nevében azon-tel kijelentéseit s az anyapártbeliek békülő hajlamáról e tanácskozások alkalmával szer-zett impressziókat.

A megbízottak által a békéltető-bizott-ság elé terjesztett pontok közzögi részével gyorsan végzett a mai konferencia, a négy óras tanácskozás idejét teljesen a szabadelvű egyházpolitikai kérdés vette igénybe.

A kifejtett eszmecseré vége az, hogy a kilépettek értekezlete teljesen magáévá tette a megbízottaknak a békéltető-bizottságban tett következő kijelentését:

„Az egyházpolitikai reformokra s ille-

tőleg a pártkörbeli képviselők egy részé-nek a reformok tárgyában való állásfog-lalására nézve a képviselők kizárását ök nem kívánják, — de azt a politikai pár-tok természetével s a pártok törekvésének sikerével összeegyeztethetlenné tartják, hogy egy és ugyanazon párt egy része egy irányban, más része más irányban fejtsen ki akcióit. Ez a pártkörben benső egyenetlenségre, kifelé pedig a párt tekin-télyének csökkenésére vezethet, a párt egy-séges törekvéseit pedig mindenesetre veszé-lyeztetli. A legkevésébb, amit óhajtanak, abból áll, hogy a párt mondja ki, hogy mindazoktól, kik a párt programját az egyházpolitikai reformok kérdésében nem támogatják, határozottan elvárja, hogy sem a parlamentben, sem a sajtóban, sem a megyékben és kerületekben ellenakcióit ki nem fejtessen, sőt minden ellenakcióitól távol maradjon. Ennek elfogadása esetén az óhajtott egyesülés létrejöttének fölté-tele mellett a megbízottak ajánlani fogják megbízóiknak, hogy az előterjesztés többi pontjától tekintsenek el.

Tudvalevőleg az anyapártbeli megbízot-tak erre azt a választ adták, hogy majd csak az egyházpolitikai javaslatok beterjesztése után fogják javasolni annak kimondását, hogy a törvényjavaslatok ellenzői minden ellenke-zéstől tartózkodjanak.

A kilépettek értekezlete ezt kielégítő-nek nem találja, mert ez még nem eltársa az ellenakciónak, hanem csak ígéret az el-tiltás javasolására. A kilépettek értekezlete már most látja szükségét annak, hogy a füg-getlenségi párt hívei tartózkodjanak a sza-badelvű egyházpolitika ellen való agitációtól.

Az értekezlet ennek megfelelőleg elha-tározta, hogy átiratban hívja fel az anya-pártot nyilatkozatra, s ha az anyapárt meg-teszi a töltök kívánt nyilatkozatokat, akkor visszalépnek a pártkörbe, k ü l ö n b e n p e-d i g n e m.

Az átiratot az értekezlet után nyomban elküldték az országgyűlési függetlenségi párt-körbe J u s t h Gyula pártköri elnök czímére.

A tulbuzgóság lehűtése.

A kolera elleni védekezés illetve óvin-tézkedések terén, hála a belügyminiszterium gyors és erőyes fellépésének, a törvényható-ságok legnagyobb része dícséretes buzgal-mat fejt ki. Megtörtént azonban és pedig több ízben, hogy némely helyen a rendeletek magyarázásában és alkalmazásában egyesek a szertelenségbe csapnak át s ez által, min-den ok és szükség nélkül, a jogos magánér-méltólag befogadják. A vár pedig félig rom, s idegen kezekben van. Ellenben Munkács vára a magyar állam tulajdonát képezi, s impo-záns fekvésénél fogva — melyet az Árpád-obeliszk és a váraköpolna stílszerűvé kiépí-tendő csúcsos tornya még inkább fog emelni, — ha fegyházából északkeleti magyar nemzeti muzeumná alakítatik s temploma mint mauzoleum berendeztetik: Kassa után szin-tén nagyon megfelelő hely volna.

II. Rákóczi Ferencz ugyanis minden várát, lakóhelyeit és jószágait között, ezta vá-rát — gyermekkori emlékeinek s imádozt anyja dícsőségének felejtethetetlen színhelyét, — szerette a legjobban. Midőn őt gyámja, Kollonics kardinalis rendeletére Bécsben fog-lyul tartott anyjától elszakítván, a jezsuiták csehországi, neuháusi nevelőintézetébe vitték és itt tanárai kíséretében a gróf Slavathák várát egy izben szorakozásból meglátogatta volna: a vár muzeumának falán a szomorú fejedelmfi Magyarországi térképét megpil-lantván, rögön orolohant és elkezdett rajta valamit mohón keresni. — Tanárai kérdezték mit kutat? — Mire a gyermek „újával a munkácsi várra mutatva, kigördülték szemé-ből a könnyek és sirva mondá: „Ime — ezt kerestem! . . .” Kérdezték, miért sir? A csak tizenkét éves de korán érett fejedelmi ivadék nagy könnytelt szemeit fölemelve ezt a sokat jelentő választ adta: „Impossibile est tam cito oblivisci! . . .” (Lehetetlen olyan hamar felejteni!)

Nem is felejté el Rákóczi Munkácsot soha. Előszóval, sokat lakott ott hábo-ruja előtt is; utóbb pedig a mint a vár ha-talmába került: építtette, nagybóbbította, erő-síttette, kiváló szeretettel gondozta azt, és a mikor csak a szabadságharc viszonyai másho-vá nem szölitették, állandóul ott lakott ud-varával. A langyel koronát felajánló fényes küldöttséget is (1705 végén), valamint a fran-czia, török, orosz, svéd, porosz, bajor stb. követeket, egy v ele barátságos lengyel fő-urak és herczegnők látogatásait rendszeren Munkácson fogadta, s családi kinstárát, erek-lyéit, harczainak győzelmi jeleit: az ellensé-gi elfoglalt zászlók sokaságát ezen vára-ban

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. augusztus 4.

Ezredéves ünnep.

Rákóczi-muzeum Munkácson.

— Thaly Kálmántól. —

Mintán a Munkácsy vár más czélra for-dításának eszméje szükségéig fölmerült: a Munkács városában ez évi május 23-án tartott történelmi évadának alkalmával azt indítványozám, hogy e nagy történelmi mul-tal, különösen a Rákóczy-ház korában fényes hírről töltött, s még ma is teljesen ép, szép sziklavárak, legillőbb és a nemzeti kultúra szempontjából legcélyszerűbb volna, az ezredéves emléktünnepély alkalmából észak-kelet magyarországi muzeumná alakítani „Rákóczi-muzeum” név alatt. Egy kis ma-gyar Wartburg lenne, lehetne csekély költsé-gel (némely stílszerű visszaalakításokat meg-tévén) belőle, vagy legalább egy olyan ta-nulóságos, érdekes emléktár északkeleten, a minő nyugaton Fraknó. Munkács várának teljesen tüzmentes boltozatai alá, a Rákóc-ziak „audienzias háza”-ába, Báthory Zsófia és Zrinyi Ilona „aranyos palotái”-ba helye-zetnének el például a leleszi konvent s Be-reg vármegye régebbi levéltára, Lebockzy Ti-vadar munkácsi magán-muzeuma s az észak-keleti hét megye (Mármaros, Bereg, Ung, Ugocsa, Szatmár, Szabolcs, Zemplén) fői és nemesi családainak régiségei, levéltár, akár örök letéteményként örözve, akár ajándék-képen átengedve. Továbbá ugyane megyék négy nemzetiséghez tartozó lakosságának im-már mind inkább eltűnedező népviseletéből néprajzi, nemkülönben a kinstári, a gróf Schönbörn és más uradalmaknak só-, érc-, bányá-, erdő-, fa-, vas-, agyagipar, gazdasági, s egyéb természetrajzi muzeum alakíttatnék, melyekhez még egyéb megtekintésre méltó ritkaságok, ásványok stb. járulnának. Szölv a munkácsi várral és várban, ott a nemzetisé-gi vidéken egy kétségtelenül nagy és mély-

deket sértették. Erre való tekintettel a belügyminiszter július 19-iki kelettel 60.992 sz. a. körrendeletet küldött valamennyi törvényhatóságnak a kolera elleni óvintézkedések tulszigoru foganatitása ellen, figyelemzvetve a hatóságokat e tekintetben is személyes vagyoni felelősségükre.

A rendelet így szól:

Az ország némely vidékén fellépett heveny gyomor és bélhurut, valamint gyanus jellegű cholera megbetegedések esetei több törvényhatóság részéről oly szigorú személyes és áruforgalmi korlátozások elrendeléséhez vétettek alapul, melyek a kereskedelem és közlekedés indokolatlan fenakasztására és ezáltal alig elképzelhető anyagi károsodás és egyéb elkerülhető bonyodalmak okozására alkalmassak.

Mivel pedig az meg nem engedhető, hogy a tudomány mai állásának alapján a kormányának a tényleges viszonyhoz mérten jól megfontolva kiadott világos utasításai és rendelkezései a törvényhatóságok által indokolatlanul és a sikerre való kilátás nélkül szigorítottak, a közegészségügy, szabad forgalom és kereskedelem jól felfogott érdekét szem előtt tartva, ezennel elrendelem, hogy a hatóságok a védekezés iránt kiadott kormányrendeletek szigorú betartását kötelelességüknek ismervén, egyszerűsind azoknak túllépésétől személyes és vagyoni felelősség terhe mellett óvakodjanak.

Ezen czélból értesitem a törvényhatóságokat, hogy ott, ha kolera gyanus esetek előfordulnak, s a hatóság ez óvintézkedéseket a baj tovatérjedésének megakadályozására kötelelességként megteendő, a forgalmi korlátozások csupán arra szorítkozhatnak, hogy azon helységekből, melyekben a kolera gyanus eset előfordult, a kifelé indulókat csendőrk által megvizsgáltsa, hogy podgyásukban, illetve batyukban szennyes ruhaneműt vagy eladára szánt élelmiszereket magukkal további rendelkezésig ki ne vigyenek.

Ennélfogva ezen községekbe azonnal a gyanus eset felmerülte után megfelelő számú csendőrség kirendelendő, s utasítandó, hogy a fentjelzett szolgálatot a legnagyobb szigorral teljesítse, s a tiltott tárgyak kivételét megakadályozza.

Az áruforgalom korlátozásánál a folyó évi 48.571. számú rendeletben lefektetett elvek irányadók.

Egyéb korlátozása a személy- és áruforgalomnak, valamint áru megsemmisítések elrendelése, mint czélra nem vezet, tilos.

Az egészséges emberek szabad forgalmának korlátozása legfeljebb annyiban engedhető meg, hogy úgy a hatóság, mint annak minden egyes közege általában a kolera elleni védekezés folytán kiadott és kiadandó rendeleteimet és azok határozományait pontosan és legjobb tudása szerint betartván, azoknak túllépésétől óvakodni fog; kijelentvén már ez alkalommal, hogy azon községeket, kik rendeleteimet akár lanyhán teljesítik, akár önjogugal tulleplik, felelősségre fogom vonni.

Budapesten, 1893. évi július hó 19-én.

HIERONYMI S. K.

Egyveleg.

Forradalom.

A Reuter-ügynökség jelenti Beunos-Ayresből: A sántaféi kormány és felkelőknek megadta magát. La Plata városát körülzárták. Azt hiszik, hogy a kormányzó kapitálai fog. A nemzeti kormány csapatai parancsot kaptak, hogy La Platában induljanak és legyenek segítségére a kormányzónak. A rosariói harcban 100 embert megölték és 300 ember megsebesült.

Az orosz határőrségek megerősítése.

Az orosz kormány azt tervezi, hogy a nyugati határon levő vármállomások élére katonai őrségeket állít fel. Ezzel egyrészt a határőrségeket kívánják megerősíteni, másrészt pedig még szorosabb összeköttetésbe akarják hozni a katonaságot és a határőrséget egymással.

Oroszok és zsidók.

Az orosz pénzügyminiszter — mint a „Daily Telegraph” értesít — több oldalon felvette az a diszkret kérdés, vajjon a külföldi zsidó bankárok változtatának-e az orosz kölcsönnel szemben elfoglalt magatartásukon akkor, ha Oroszországban beszüntetnék a zsidók üldözését.

A Bismarck kultusz.

Egy heidelbergi küldöttség elment Bismarck herceghez meghívni, hogy Kissingenből való hazautaztában látogassa meg Heidelberget. Bismarck a küldöttségnek azt válaszolta, hogy Lipsee Stuttgart és Köln városoknak korábbi ígéret folytán elsőbbsége van, ennél fogva Heidelbergnek nem tehet ígéretet.

Pestmegye alispánjának nyilatkozata.

— Földváry Mihály a német katonai átiratokról —

Budapest, augusztus 2.

Idősb Földváry Mihály Pestmegye alispánja a következő nyilatkozatot teszi közzé.

Nyilatkozat.

A császári és királyi ténparancsnokságnak folyó évi 5574 szám alatt hoztam intézett német nyelvű átiratára folyó évi 2760. szám alatt egész udvariassággal azon választ adtam, hogy megkeresvényeiben a magyar állam hivatalos nyelvét használni sziveskedjék, mert német nyelvű átiratot el nem fogadok.

Mi lesz sorsa átiratomnak, nem tudom, de egy előttem tisztán áll, és ez az, hogy eljárásom felett bíráim csak a vármegyei közönsége s másod sorban a magyar királyi kormány lebet. Nem vágok előre ítéletnek, nem hivatkozom az 1840. VI. törvényozik 9 §-ára, — nem az 1868. XLIV. törvényozik 1 §-ára. Vitakozzanak ezeknek helyes értelmezése felett az illető körök, szelöltesse e fontos kérdést a napi sajtó s bírálja meg eljárásomat tárgyilagosan, — örömmel fogom azt átgondolni, s én egész életemen azt tanusítottam, hogy a meggyőző érvek előtt meg tudok hajolni.

A napilapok mind komoly higgadtsággal s tárgyilagosan foglalkoznak a felmerült fontos kérdéssel, az egy Nemzet kivételével, mely a higgadt érvelés helyett oly hangot használ, mely nem a békés kölgénylésre, hanem a kérdés elmérgesítésére igen alkalmas.

A Nemzet mai száma fenbéljázó, elbizakodó hangon eljárásomat hányvítésnek, henczegésnek, melynek erkölcsi alapja nincs, bélyegzi. No hát a szerénységből nem kérek lezárk a Nemzet cikkirójától. Azt mondja tovább, hogy „bizony-bizony a pestmegyei előregedet alispánnak kár volt megkezdeni a versengést, az ellenzéki olcsó dicséretgésért.”

Hát tisztelt uram, biz én becsületben megörögtem, de fiatal lélekkel szállok még mindig szembe, a hol a jogot és törvényt védelmezni kell.

Nem kerestem az olcsó népszerűséget soha, de nem tagadom, hogy mint önértetes férfiú, igyekeztem a népszerűséget kérdelmelni s hosszú, hivatalos pályámat önzetlen buzgalommal futottam meg.

Talán ezet érdemelt ki azon legfelső kiittutést is, melyet a Nemzet gunyosan emlegetni jónak lát.

Vissza kell tehát utasitanom a Nemzet célzatosan rossz akaratú vádjait a gunyolódásait.

Hallottam különben még egy helyről olyan hangot, hogy oda törekszem, miszerint görög tűz fénye mellett hajghassam el már rövid időre terjedő alispánságomat. Hogy görög tűz világítsa be utamat, kétem; de minden elbizakodottság nélkül merem reményleni, hogy hű szolgálataimért a vármegye kegyes elismerése fog kísérni.

Ezembe jut ez alkalomból a boszniai fuvar kérdés. Volt akkor is egy olyan lap, mint most a Nemzet, mely kárhözhatta eljárásomat; holott nincs oly jogi kapacitás, a ki képes lenne megcafolni azon állíásmat, hogy a Corpus Juris-ban olvasható, s érvényen kívül nem helyezett törvény szerint, a vármegyék csak a végváragik, tehát az ország határszéleig, tartoznak előfogadot kiállítani.

Egyébiránt tekintettel ő Felségének mindenkor tanusított legalkotmányosabb érzületére, de tekintettel magának a katonai parancsnokságoknak is ismert lovagiaságára, bizton reményelhetjük, hogy a felmerült nyelv kontroverziá, a magyar nemzet megnyugvására mielőbb meg fog szüntetettini, hiszen az állam nyelvének használata katonai adminisztratív ügyekben, a közös hadsereg egységes szervezetét egyáltalán meg nem zavargja.

Budapest, 1893. aug. 2.

FÖLDVÁRY MIHÁLY,

Pestmegye alispánja.

Világkiállítás Londonban.

Érdekes hirt innak Anglia székvárosából. E szerint Camperwell-ben nagy népgyűlés volt, a melyen azzal a tervvel fog-

lalkoztak, nem lenne-e czélszerű 1896-ban Londonban világkiállítást rendezni.

A gyűlés, a melyen több képviselő és előkelő londoni gyáros is részt vett, elfogadta a projektumot s nyomban meg is választották a szervező bizottságot.

Elnöke Conybean képviselő lett.

Eddig a hír, a mely mostanában egy országot sem érint oly közelről, mint bennünket. Tudvalevőleg mi nagyban készülődünk a millennium kiállításra, a mely ugyan csak 1896-ban lesz.

A készülődésből ítélve szinte előlát-ható, hogy a kiállítás impozáns lesz, s hogy tömörked pénzbe fog kerülni a kormánynak magánosoknak.

Az előzatokat azonban mindenki szívesen hozza, mert a befektetett tőke nemcsak erkölcsi tőkéje az országnak, hanem kamatokat ígérő biztos vagyon.

De milyen sikere lesz a kiállításnak, ha ugyanakkor, mikor mi országos kiállítást rendezünk, London világkiállítását esábitja magához az idegeneket? Magyarország nem vetekezhetik Angliával, mert biztosan a rövidbebbet fogja huzni.

A londoni világkiállítás projektuma most még olyan kezdetleges, hogy úgy szólván csak az eszméjét fogadta el a camperwelli népgyűlés.

Most tehát még bizonyára nem ragaszkodik senki Londonban az észáshoz, mi ellenben már teljes erővel fáradozik a millenniumi kiállítás sikerének biztosításán.

A magyar kormány bizonyára sietni fog diplomáciai uton kieszközölni, hogy a londoni világkiállítást az 1896 dik évről elhalaszassák.

P. N.

Fürdői levél.

Kovácsna, július 31.

A napfény meghozta az itteni fürdő fénynapjait. A vendégek száma rohamosan szaporodott, lassankint az összes lakások el lettek foglaltva, csak a festői szép helyen épült „Irmalak” állt üresen, míg végre annak lakói is megérkeztek.

Az időtöltések sorában első volt a jul. 15-én tartott Casino o-bál, melyet a Casino tagjai étkön Hollaky Atilla főszolgabíróval rendeztek és a mely a kovácsnai mulatságok történetében is, de főleg a casinóbálok történetében páratlan sikert aratott.

A terjedelmes új nyári színháznak minden zuga megtelt bájos hölgyekkel és tánczárkés ifjúsággal.

A négyeseket átlag 120, 140 pár tánczolta.

A bálon nagy számmal voltak képviselve a szászok is, kik fürdőközönségünk jelentékeny részét teszik. Bebizonyították most czirenspectus voltukat, midőn elég ügyesek voltak Erdély leghasznosabb és aránylag olcsó fürdőjét tömegesen felkeresni.

A figyelmes szemlélőnek igen érdekes képet nyújt az ő életük. Naponta mindig teljes számú csoportban kirándulásokra rendeznek, melyekre az ennielőt maguk viszik fel a legmagasabb hegyre is, a bár bort, vagy sürt inni soh' se láttam őket, mégis utközben oly szápen egybevágó dalokat énekelnek, hogy a pályadíj nyertes udvarhelyi dalárdának is dicséretére valónak.

Máshoz nem csatlakoznak, de viszont magok közül se hagynak el senkit. Még a lakásukat is úgy választották, hogy egymás közelében legyenek éjjel is.

Egyúgyra nagyon ügyelnek.

A magyarokkal az érintkezést nem keresik, de el sem kerülik. Mindenesetre figyelmes szemlélők, mert a viszonyokról alaposan vannak tájékozva. Kovácsna lakóiról és magyar vendégeiről nagy elismeréssel szólnak.

Különösen el voltak ragadtatva a mulatságokon írántok tanusított figyelem által és nem győzték eléggé magasztalni a rendezőség udvariasságát és előkezségét.

Egy öreg szász nő ki is jelentette, hogy a magyar urak mindig kedvesek voltak. Szerettem volna tudni, hogy a Báthori Gábor korát ismeri-e? de a kérdéssel megbántani nem akartam.

De legyen elég annyi a fürdő emez érdekes csoportozásáról s nézzük az egész fürdőt az ő időtöltéseivel.

Alig aludtuk ki a kaszinóból fáradalmait, már jött Káldy Gyula egy néhány zenés és ének kapacitás kíséretében, kik közül főleg Veress, az operaház jeles tagja tűnt ki gyönyörű énekével. Ezenkívül egy a tárogató, mint a kuruzs korzák nótái, megtették hasárukat közüllök nem egyet meg is immeteltetett az siragdatástól tomboló közönség.

Ezek helye még meg sem hűlt s már itt voltak a színészek. Csóka Sándor, a miszkolci színház igazgatója, kitérő társulattal készített be és mindig telt ház előtt játszik. Különösen a „Próbaházasság” vonzott zsufolt házat. A nagyszámu fiatalaság hevesen követelte a Kossuth kuplék éneklését s midőn Karacs Imre csak dudolni kezdte, Zágón közönség bíres énekezőre, Nagy Imre földszintről rázendített az ő gyönyörű hangjával, a mely lekedésbe hozta nemcsak a közönséget, hanem magokat a színészeket is. Kitérő előadásban adták a „Szultánt”, a czimszerepben Pogány Jankával, valamint a „Madaraszt” és több másokat is. Pogány Jankán kívül a női szereplők közül főleg Szilágyi Etelka érdemel elismerést.

Közelebről pár este Prielle Kornélia is fel fog lépni, a ki szintén Kovácsnán időzik, tudlást szerzendő. Legelőször a „Nagy-mamát” adja s ez előadás elé már is nagy érdeklődés tekintenek.

De nagy érdeklődéssel tekintenek egy tánczozal egybekötött hangverseny elé is, melyet augusztus 12-én Kovácsna és vidékének nagyrészt egyetemi hallgatókól álló tanuló ifjúsága rendez.

Lesz e hangversenyen többek közt egy pár előkép is, a melyben a rendező Bencze Zsigmond tanár, a fürdő szépi csoportja „Hőféherke” és „Jakob álma” czimen.

Az érdeklődés általános.

Odavalló.

Tudomásul.

A f. évi július hó 26-án 18557 sz. alatt közzétett hirdetmény visszavonása mellett a tanács értesíti az érdekelte közönséget, hogy a cs. és kir. 51-ik galogezred távolsági és harcászati lögyakorlatát, eltérőleg az eredeti tervtől nem f. hó 1-5 és 2-ik napjain, hanem augusztus hó 5 és 7-ik napjain vagyis Szombat és Hétfőn fogja megtartani Kolossvár város külső határán a Tekintő, Bakamál, és Morgó nevű határrészekben.

tartá. Midőn végre — hadi szerencsésének hanyatlásával — Lengyelországba készült: legfőbb gondját képezte Munkács várát mindenképp jó rendbe helyezni s még 1711. február 21-én a verezei szorosból, a hazai földről írott legutolsó levelében islekérte kőti tábornokának, Károlyinak: „... Mind-ezek után legrágább kincesmet: édes házamat, kedves Munkácsomat Kigyelmednek hű gondviselésébe még egyszer ajánlom!”

Ekként nyilatkozik Rákócziinak kiváló meleg szeretete Munkácsra, még a házától való örökös elválás gyászos perozében is. Hadd pihenjenek tehát eme kedves várának szeretett földében, visszahozandó dicső porai!... Ha ellenben e hamvak visszaszerezhetők semmikép nem lennének, vagy pedig az — elismerem! rájuk még illetékesebb nemzeti pant-hecsében, avagy a kaszai domban helyezett-mének el idehaza; azonban a munkácsi vár a f. é. május 23-án tett s akkor leirhatatlan lelkesedéssel fogadott indítvány értelmében Rákóczi-múzeumunk alakították át: akkor én kedves köteletségemnek tartandom, egyébb Rákóczi-emléktárgyak között, a fejedelemség Konstantinápolyban 1889. évi október 7-én kiadott s felbontott koporsójából hozott és maig magamánál őrzött drága ereklyéket a munkácsvári Rákóczi múzeumot gazdagítani s e múzeum érdekességét ezzel is emelni.

A Diána története.

(Angol regény.)

A „Dóra” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XI.

(Folytatás.)

(23)

— De Paulin — mondá az ifjú rövid zúhat mulva aggályosan — azt gondolod, hogy a nénéd hosszasan fog tégedet itt tartani?

— Nem hiszem. Tényleg mi szájhösködő játékot tűzünk és azt gondolom, hogy

végrefelfedezi, hogy kettőnk között én vagyok az erősebb, mert lásd van egy dolog amire ő nem számított, — hogy mit fognak az emberek mondani, már pedig az bizonyos, hogy sok kellemetlen dolgot fognak mondani ha gyanítani fogják, hogy engem való-ságos fogságba helyeztet azírt, mert nem akarok a fiához menni. Lehetséges, hogy késő ősig itt kell maradnom, de karácsony előtt bizonyosan vissza leszek hiva.

Az aranyos augusztusi délután nagyon gyorsan tñnt el; az árnyak megnyúltak a nap a hegyek mögött szállt le, a varjak elfoglalták éjjeli szállásukat és aránylag lecsendesültek. És Erik a néltől, hogy felét emondta volna a mit mondani szándékozott, el kellett, hogy szakítsa magát kedvesétől, azzal a meggyőződéssel, hogy Paulint semmi sem bírja rá, hogy a privát házasság érdekében mondja el érveléseire hallgasson legalább most még nem.

Az Erik távozás után Paulin a templomba sietett, hogy a kottáit összehajdja s a harmóniumot betegye és ekkor eszébe jutott, hogy ha a toronyba felszaladna, az egyik ablakból még megláthatná távozó kedvesét.

Es gyorsan felfutott oda. Igen, ő ott volt, ruganyos léptekkel haladva a fehérlo poros országúton, egyszer sem nézte vissza — mert azt képzelte, hogy Paulin most már utban van a paplak felé. De Paulin nem sietet oda vissza menni, mert a sors kedvezett neki, a mennyiben Methuen ur és a felesége valami tériitől gyűlésre valamelyik szomszéd ekléziába mentek, s miután onnét későn fognak hazajönni, nem állott fent az a veszély, hogy a fiatal leány távollétét felfedezik. Arra is gondja volt, hogy az egy-házfi nem tudja meg, hogy menyi ideig marad a templomba és vele szembe úgy intézkedett, hogy a kulost a zárbán fogja hagyni, a helyett hogy mint randesen tévé, a kottageban vissza vigye. Az egyházfi ebbe bele egyezett, miután a láposföldre ment, hogy a samarát kicsepija a fűre, miután a legközelebbi utja hazafelé, anélkül is a templomudvarán vezetett keresztül.

Paulin addig nézte Ériket, míg az a szemhatárából eltűnt; ekkor csendesen jött le a lépcsőökn, a kottáját a kezébe vette és az ajtóhoz ment.

— Mily különös! — mormogá magában. En azt gondoltam, hogy az ajtót nyitva hagytam. Vajjon ki tehetta be?

A kilincset megnyomta, de az ajtó nem mozdult. Erősen ránta s az iszonyu rémület megláttotta a vérét; de minden erőlködése hasztalan volt — az ajtó be volt zárva.

Paulin egy pillanat alatt megértette, hogy mi történt. Az öreg Parry haza jött a legelőről és nagyon természetesen azt gondolta, hogy ő rég haza ment és bezárta a templom ajtaját a néltől, hogy előbb benézett volna.

— Milyen borzasztó alkalmatlanság! — gondolt Paulin bosszusan. — De a saját hibám; egy ilyen eshetőségre el kellett volna, hogy készülvé legyenek. Fogadom, hogy itt kell maradnom, míg Methuen bácsi és a néni haza jönnek és utánam küldenek. Kati néni milyen nagy dolgot fog ebből csinálni! Gondatlanságom miatt. — A zsimbelésének soha sem lesz vége!

Mosolygott magában, amint a Methuenné szigorú arcát maga elibe képzelte, aztán letette a kottáját, és vizáglódó körutra indult a templomban, azon reményben, hogy valami utját és módját fedezi fel a kimenetelnek.

Az ablakokon nem mehetett ki, mert kívülről erős vasrostok voltak azokon, melyeknek az áttörése minden erőfeszítésének ellent állottak volna. A sekrestyében ugyanaz az akadály volt, az ajtó ott is be volt zárva, és a kulcs kívülről kivéve.

Paulint ez alig lepte meg, mert nem volt egyébre elkészülvé. Ekkor a toronyra fordította a figyelmét, és azon gondolkodott, ha vajjon a szelelő lyuk elég nagy volt-e arra, hogy ő keresztül férjen rajta, feltéve, hogy olyan kötelet talál, mely elég hosszú és erős legyen arra, hogy ötöt megbirja.

Azonban, ez a reménye is csalódásra volt kárhoztatva; a fejét alig tudta azon a lyukon kidugni, még kevésbé a vállait. Oh,

bár csak a harang kötele lett volna rendben! Akkor addig huzta volna azt, míg a harangszót meghallva valaki, a kiszabadítására jött volna, mert, daczára, hogy Paulina bátor volt, nem tetszett neki az a gondolat, hogy tíz óráig vagy talán éjjelig, egyedül maradjon a templomban.

Lekiáltani, azon reményben, hogy meghallják a kiáltását, hasztalan lett volna; csak kimerítet magát semmiért. A templomtól egy jó negyedmértföldnyire nem volt emberi lakás és nagyon valószínű volt, hogy az ő hangja oly messze terjedjen.

Azonban Paulina mégis elhatározta megpróbálni, hogy figyelmet ébreszen, s gondolatlatl levetette a széles selyem övzalagját, s a torony kis ablakának a legfelső részére kitérte; és ekkor alulról egy széklet vitt fel, s a kis ablak előtt leült.

— Az ember a legkellemetlenebb körülmények között is igyekezzék kényelmet szerezni magának, — mormogá, azon dicséretre méltó igyekezettel, hogy elhitesse magával, hogy helyzetének az udjonsága inkább mulattatja, mint nem. Öreg asszonykoromban el fogom majd beszélni ezt a kalandomat az unokáimnak és azok hősnőt fognak belőlem csinálni, de természetesen, hogy addig a részletek nagyon kinövők magukat.

A torony ablaka nyugot felé nézett és ő láthatta a szép daffodil színt egét, finom zöldes és opalszerű változataival, a melyeknek a sötét hegyek felett látszott. Egy rigó fityült egy közllevő bokorban, koronként egy magányos „kárógás” jelentette egy elkésett varjunak a családi fészekbe való érkezését.

A mint a leáldozó nap főnséges színei tűnni kezdtek az égről, a Paulin reménye is tűnt, hogy valaki arra felé menjen; és ez a remény minden félórán apadt, míg végre az országúton járó szekerek is ritkábbak lettek — aztán teljesen beszüntek.

Szütkület lett; kűnt a fák a félhomályban oly különös tiszán, kivételten állottak; aztán az ég sötét kék boltozatán a csillagok kezdtek egyenként előtűnni és az ezüst fényű sarlós hold mind magasabban

magasab an emelkedett, míg végre a zenithet elérte.

Azon különös félelem teljes elragadtatás következtében, melyet eddig soha sem érzett ily teljesen, Paulin egy kevés időre megelégedett helyzetének a kellemetlenségéről. — Ő számtalanszor látta már a nap lementét, a csendes estét, a hol és csillagok megjelenését, de mostan ezek az ismerős dolgok mind más színben tñntek fel előtte; és a leány úgy érezte magát, mintha egy új érzék ébredt volna fel benne.

A mely csendet hirtelen egy hangos, kísérteties éles kiáltás törte meg, mire Paulin rémülve ugrott fel; és ekkor kiterjesztett szárnyakkal egy nagy fehér bagoly repült el felette.

A leánynak eszébe jutott, hogy ez a torony az éjjeli madaraknak kedvező tányája szokott lenni és megborsadt az undortól, mely nem volt egészen ment a félelemtől.

Hát ha egy ilyen bagoly hozzá csapódik — a hogy egykor egy denevér tev — és a denevér a bagolyhoz képest ártalmatlan jóság.

A torony sötétségében, távol a világtól, olyan magányban, mely sokkal nagyobb nak látszott, mint hogy leírni lehetne, Paulinát különös gondolatok lepték meg. Való hogy úgy érezte, mintha az élet jeitől gével soha sem vetett volna számot, s azzal, hogy minő felelőségeket tartalmaz a magában egy ő reá nézve is. — Ő a divának oly frivol kis pillangója volt, hogy gondolkozásra nem látszott időt kapni; s élvezetek hullámain lebegett tovább, a párszélén nőv és utjában eső virágokat leszánta, megfelledekeve a hullámok alatt lelmélysegekről. Az egyedüli komoly dolog ő életében, az Erik iránt érzett szerelme volt a bálók, estélyek és társas összejövetelek, szabók és divatárusok háttéréből, mik edd egyedüli élvezetét képezték, csudalatos tisztasággal ez a szerelm magaslatt ki.

(Foly. következik.)

Figyelemztetünk tehát mindenkit, hogy mondott napokon a megnevezett határresekől tartsa távol magát, hozzátartozóit és cseléideit, mert ha valaki e tilalmat megszegi és a nevezett határresekben Szombaton és Hétfőn közlekedvén, esetleg valamely baleset éri őt: a megtörtént szerencsétlenségért a felelősség egyes-egyedül az illetőre fog hárulni.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától 1893 augusztus 1-én.

ALBACH GÉZA.
kir. tanácsos polgármester.

Kánikula.

(Saison cikik)

Szerkesztő ur! Az állapot czudar. A meleg ellen nem panaszokod, mert ez ellen fél Európa panaszkodik. De meg aztán nem is tartom olyan kellemetlennek — kánikulában. Panaszsom csak a mesterségem ellen lehet ebben a kibált saisonban. Az új-szolgálatot sohasem veszi figyelembe, hogy él a saison, vagy meghalt? Neki esemény kell mindig. Élénk, pezsgő életet vár az újság hasábjain és ha valami álmos, unalmas fejtegetést találunk fel: a lapot földhöz csapja, — minket pedig elküld az ördögbe. Ezért mondom, hogy az állapot czudar.

Reggel végig kőszálak a belvárosi trottoiron és feszült várakozással interjúvolom meg a rendőrséget. Az utca nem nyújt semmi themát, a rendőrség nem szolgál semmi eseménnyel. Pedig egy kofaharoz, vagy egy rendőri brutalitás, vagy egy kis utcai skandalum ilyenkor kapós egy história volna. Az ilyen felcífrázza, körül gárnirozza az ember és a nagyközönség pompás étvágygyal fogyasztja el. De mikor még ez sincs. Sőt többet mondok: ember sincs. Háromszor végig szaladhat az főtéren, a mig ismerősbe botol. Az egész város elvonult fürdőre, kertekbe, szőlőkhöz, falura, havasra s a jó isten tudná hová? Kedvencz sétá helyem: a vete-mény piac is alig nyújt látnivalót. Más alkalommal az asszonyvilág ez a vásártérre elszokott árulni egy vagy más pletykát, de most is is kihaltnak látszik. Az asszonyok mostellik a piacra látni; elküldik hát a szakácsnét. A szakácsnét pedig igen obscurus kutforrások a napi pletykák áruosarnokában.

Kétségbe esve térek be a redactió hivós árnyékába és lázas sietséggel tépem le a hírlapok czimszalagjait. Csupa üresség. A politika zajgó tengerén botrányos szélcsend van. Egyetlen hullámocská nem mozdul. A kik az európai politikában és közéletben a vezér szerep dicsőséges fényétől vannak övezve: valahol hallgatják tenger mormolását. Nem beszélnek, nem nyilatkoznak, nem jósolnak, nem indítványoznak. És ebben a nyomasztó csendben a tordai fiskális, Rátiu a nagy oláh elégedetlen elkurjantja magát és felveri a vízhangot a lapokban. Így paczkázik az egér, mikor szunyadozik a kandur. A Ratiu ur nagy kijelentései azonban gyenge óázisként sem tűnnek fel az eseménytelen sivatagban. Tehát semmi sincs. A semmiből semmi sem lesz. Egy ötletért, egy jó ötletért rimámkodom az éghez. Leülök a diványra és tündököm, kutatok agyam rejtekében. Nincs. Hátha végig heveredném. Megteszem. És a mint megteszem, akkor sem jö egyetlen árva ötletem. Valahol azt olvasom, hogy a dohányzás ingerli az agytömegeket. Egyes írók — mikor valami nagy alkotást hoztak napfényre, a költői nyimbus helyett füst felhőbe burkolták magukat. Nyomban rágyújtok egy cigarettára és a mint az első füstoszlop orrom elébe taszítottam, hamar észre veszem, hogy nekem tulajdonképen semmi ötletem sincs. A cigarettában tehát klasszikusan csalódtam.

Megint csak el kell dicsőkednem valamivel. Az írókról azt is olvastam, hogy mikor írni akarnak mindenképen lelkesedésre hangolják magukat. Előveszik kedveseik arcképét és nézik, addig nézik, a mig egyszerre fellobbanak. És ha az arckép tulajdonosa hűségess maradt a szóban lévő iróhoz, hát akkor megzúztatik egy, a szerelmet dicsőítő poéma; ha pedig az illető arckép tulajdonos a szóban forgó iróhoz egy vagy más ok miatt hűtlen lett — hát akkor megzúztatik a családások egy remek, fájdalmas panasz.

Ilyen arcképet én is szoktam hordozni a tárczámban. Ez ember soha se tudja, hogy mikor van szüksége a lelkesedésre. Elővettem hát az „A” arcképét és hosszasan merengtem rajta, és uram (sohase hittem volna) legnagyobb lelkesedésem daczára sem született egyetlen árva eszmém.

De miután azt is olvastam, hogy a bor mómora csodálatos hatással van az emberi szellemre: beszólítottam a kézirathordó gyereket és hozattam magamnak egy flakó bikavért. Most vagy soha! Az eszme fogamzás

három hatalmas eszközét kerítettem kezeim közé. Füst, szép leány (fájdalom csak a képe) és bor. Új cigarettára gyújtottam, hagyatt vágtam magam a pamlagon, nagyokat kuztam a flakóból és merengtem az „A” arcképén. Valami álmos bágyadságot kezdtem érezni. Rózsaszínű ködön keresztül csodás visiók jelentek meg. Csendes ásitás és ah, ah....

Egyszerre távoli moraj zúgását hallottam. Mintha trombiták harsognának, úgyuk torka bömbölne, vadul nyítenének a „szárguldó paripák.” Közbe közbe megszakadt a szörnyű fegyver ropogás és ilyenkor hallottam a halálosan rebesült katonák fájdalmas nyögését....

Tehát harcz és háboru. Nem hiába helyezte el a muszka tömörked haderejét a hármasszövetség kettejének határszélein, mert ime kitört a harcz. Félre minden nyári, minden kánikulai szellemi unalmassággal. — Helyet, egy millió helyet a lap hasábjain a muszka-német-osztrák-magyar-olasz-francia-angol-török-bolgár-háborunak. Helyet, helyet! és ezer mellékletet. Van tehát tárgy. Nagyszerű, fontos, érdekes tárgy elég.

Megrágtam a pennát és mintha kezemet egy láthatatlan hatalom a villany gyorsaságával mozgatná, olyan sebesen írtam össze hasábot, hasáb után. A nyomdászok rimámkodva kiáltották, hogy nincs már hely a lapban. Még a hirdetések helye is szenzációs eseményekkel van tele.

— Helyet, helyet kiáltottam és aztán egyszerre úgy éreztem magamat, mintha a véres csaták színhelye felett reptűnk óriási magasságban. Ah, milyen kitűnő cikkek lehet innen összeírni.... Szerkesztő ur! Ne jöjjön a redactió felé se. A lap tele van!

TUSKE PÁL.

Jegyzet. Konstatálom, hogy Európa minden szerkesztőségében holt saison dühöng és a háborus hír mámoros agy kánikulai álma lehet. Ma délelőtt, mikor a szerkesztőségbe beléptem: Tuske Pál ur a diván előtt fektűt és mélyen aludt. Előtte hevert egy kiűritett öblös boros palaczk, egyik kezében egy félig elégett cigarettá, a másikban egy bájos női arckép. Minden valószínűség szerint szerelmi bánat miatt felötött a garatra. Szerk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, augusztus 4.

Augusztus 1-jével

új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizethetni lehet minden naptól kezdve.

Előfizetési ár egy évnegyedre 4 frt.

— **A Kárpát-egylet** turisták számára készséggel szolgál a nyár folyamán, mindenféle felvilágosításokkal. Az útutazó idegeneket a titkári hivatal valamelyik tisztviselője szívesen kalauzolja a városban. Eppen e végett az elnökség úgy intézkedett, hogy a tisztviselők felváltva a titkári hivatalban (Belső-magyar 3. sz.) inspekcziót tartanak. Az idén már 40 idegen vette igénybe az egyesület kalauzolását. Többen ezek közül azonnal be is léptek tagoknak. A kolozs megyei osztály már régen megkezdte egy „kolozsvári kalauz” szerkesztését. Ez nemsokára készen lesz, addig is azonban az „Emléke utikalauz”-t lehet használni, melyben Kolozsvár igen részletesen le van írva és az összes látni valókról tájékoztat nyújt. Az egyesület egyébként gondoskodott, hogy a muzeumok stb. látogatók előtt azonnal ki nyitassanak és e tekintetben mindenhol a legnagyobb előzékenységgel találkoznak az idegen turisták.

— **Dalegyleti kirándulás.** A Polgári Dalegylet erdei kirándulást rendezt. b. 13-án pártoló tagjainak kívánságára a Hója nevű erdőben. A meghívókat most küldögeti szét a rendező bizottság. A működő tagok és a férfi közönség nagy része már a délelőtti órákban vonul ki s délutén 2 órakor veszi kezdetét a tánc és szép idő esetén eltart éjféltáncig is, a mikor fáklyafény mellett vonul be a közönség. E mulatság, a holt szezon egyik legélvezetesebb mulatásának ígérkezik.

— **Képek, füzetek és versek a népnépeken.** A vasárnapi népnépeken a sok ponyva munkákat fognak árulni egy sátorban. Szép képekkel illusztrált népies elbeszélések lesznek ezek előkelő íróktól, a melyeket 4 krért fognak árulni darabonként. Azonkívül hazafias versek, történelmi füzetek és történelmi tárgyú képek lesznek árusításra kitéve 2—4—5—10 krért. A legnagyobb elismeréssel jegyezzük fel, hogy a négyletnek a különféle iparcikkek értékesítése mellett a hazafias és kulturális missziót teljesítő füzetek és képek terjesztésére is kiterjed a figyelme.

— **Színház.** Tegnap este a „Rancza u k”-at adták a kolozsvári nyári szin-

háiban szép számú közönség előtt kitűnő előadásban. A darabnak különös érdeket kölcsönözött Ujházy Ede szereplése, a kinek tegnap este volt az utolsó fellépése. A vendégszereplő mellett Szatmári, Szentgyörgyi, Gál Gyula, Gerő Lina, Krasznainé, Delli Emma, Váradi Miklós hozzájárultak ahhoz, hogy a darab minden ízében sikerült előadásban kerüljön színpadra. Ujházyt a néző közönség több ízben hívta ki a lámpák elé s a sikerült jeleneteknél a többi szereplőknek sem maradt adós a tapssal. — Az előadásnak 10 órakor volt vége.

— **Fodor Ilona** kisasszonyt, a ki „Rip van Winkle” operettében Lisbeth szerepét sikerrel játszta, Ditrői Mór, igazgató októbertől kezdve szerződtette a kolozsvári színházhoz. A kisasszonyban van tehetség és hangja is kellemes s így a szerződtetés mindenesetre helyén való volt.

— **Egy tót legény Amerikában** vagy utazás Chicagoba című látványos és énekes bohózat került holnap színpadra. Az újdonsághoz a muzsának kevés a köze. de kánikulai mulatságnak nem utolsó. Tele van bohó helyzetekkel s kópékával, a melyek valószínűen közkedveltékévé válnak. Az előadásban részt vesz a színtársulatnak majdnem összes személyzete. A főbb szerepeket Pusztai, Fóris, Szerémi, Sipos E. és Láng Etel játsszák. Főhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Adomány a mentő egyesületnek.** D. Dillmann Ferdinánd cs. és kir. vezérőrnagy 10 frtot adományozott a kolozsvári önk. mentő gyeületnek. E szíves adományért az egyesület elnöksége hálás köszönetet nyilvánítja. A kolozsvári önkéntes egyesülettel Kolozsvárt 1893. aug. hó 4-én. Dr. Haller Károly elnök. Dr. S. Patak. Leó titkár.

— **A „Diana fürdő”** közfürdőnk között egyike a legdíszesebb és legszélesebb berendezésű leendő a műszaki berendezést az a téren országos hírnevű speciálalista, a Walsér Ferenc-féle első magyar gép és tüstölő-szerek-gyár barang és ércöntőde részvénytársaság Bpestén fürdőberendezési osztálya vállalta el, mi magában is már biztosíték arra nézve, hogy várakozásaink teljesülnek. A mint értesülünk, ugyancsak ezen cég a Fiumében épülő, s hazánk legnagyobb fürdőnek egyikét képező fiumei közfürdőt mely tengeri fürdő is leendő berendez. Örvendünk hazai iparunk ezen diadalainak.

— **Kijátszott Szeved.** Mikár Zsigmond, a honvédek orsz. szövetségének főjegyzője alattomos levelezéssel a tavaszon a budai honvéd szobor-leleplezés ünnepét próbálta piltre ejteni azért, hogy bizalmasan arra kérte a honvédeket az ünnepély előtt 10 nappal, hogy gyűlésen kívül kívánják az ünnepély elhalasztását jun. 10-ra. Mikár uram most egy újabb stíklit csinált, mely Szeved város közönségét és honvédeit sérti. Az országos honvéd közgyűlés ugyanis Brassó és Szeved meghívására a m. évben elhatározta, hogy Szevedben fogja tartani idei közgyűlést. Ennek daczára Mikár Bpestre tüzte ki a gyűlést. Ebben a tárgyban írják Szevedről, hogy a városban nagy a konsternáció a Mikár eljárása miatt, mert utólag Budapestet jelölté ki az országos honvédegyűlés helyül. Szevedet éppenséggel nem érheti a vád, hogy a honvédeket nem hívta meg, mert még a múlt évben ment el a hatóság meghívására. Szeved különben már ekkor is bejelentette, hogy az érkezőket hivatalosan fogadja és az elszállásolásukról is gondoskodik. A hatóság a tavalyi meghívásnak hitelesített másolatát még június elején küldte fel a honvédegyület központi bizottságának elnökségéhez. Mikár különben kijelentette, hogy a honvéd-egyletekhez intézett, hogy nem tartozik respektálni a közgyűlés határozatát a gyűlés helyére nézve. Ez elmélet szerint határozhatnak a nagyvenyolozas honvédek bármit. Mikár ott a központban nem tartozik respektálni. — Mikár különben, mint már írtuk, idegbaja miatt, jó idő óta sok furcsa dolgot csinál.

— **Főherczeg mint vadász és író** Egyik német vadászlapban rendkívül érdekesen, bár egyszerűen és igénytelenül írja le a világiáró Ferenc Ferdinánd főherczeg az 3. elő tigrisvadászatát. Elmondja, mint jöttek rá, hogy a tigris lépre mezt a kitett bivalyborjunak, miként lovagoltak arra a helyre, hogy közvetlen közelben fölüljön egy elefánt vadászával és egy benszüllött hajtóval együtt, — cikikét így folytatja: „Okos elefántommal addig tartottunk előre óvatosan a sok galy között, mig csak a völgyben lehetett. A talajt magas, sárguló fülepte be tövises bokrokkal s minden pillanathoz az hittem, hogy majd meglátom a tigris fejét előbukkanni. Nem sokára elérkeztünk a kitett bivalyborju helyére, a melynek még félig meghagyott hullája fölött keselyűk és sakálók marakodtak, — de a tigrisnek semmi nyoma.

Még tovább hatoltam, s a vezető tanácsára épen vissza akartam fordulni, midőn a szemközti levő hegyoldalról fülhangzott a benszüllött kiabálása: „Tigris! Tigris!” (Bagh, Bara Bagh!) Ugyanabban a pillan-

atban láttam a tigrist a hegyről lerohanni a völgybe, de csakhamar egy sűrűségben ismét eltűnt, mitűn futásának irányát tölem megváltoztatta. Már leaktartam mondani a reményről s az elefántvezetőnek meghagytam, hogy nyomuljon gyorsan a tigris után midőn Fraser őrnagy, aki próbált tigrisvadász és hátrább állott a völgyben, észrevette a manővert s eleje lött a tigrisnek, hogy futatában megfordítsa.

A kísérlet sikerült, a tigris elkanyarodik, s teljes dühvel rohan el előttem mintegy 60 lépésnyire. Épp annyi időm van még, hogy elefántomat megállítottam azt kiáltva „tyro!” (megállj!) aztán lövök, s a tigris, ép úgy bukfenyezve mint egy nyul, ott terült el előttem.

Hogy örömem mekkora volt, azt én leírni képes nem vagyok, arról az érzésről csak vadásznak lehet fogalma, a mely elfogott, midőn a legelső tigrist leterítettem.”

Másik tigrisét ugyanazon a vadászatban, alig néhány perc múlva lötte a főherczeg, sokkal nehezebb körülmények között, mint az első, sűrű bozótban, de ez a lövés is gyönyörűen sikerült. A hajtók és benszüllött ujjongó örömeinek és annak a nagy tiszteletnek, melyet magának mesterlövészei által kivívott — leírásai ér véget a szép cikik, mely azt mutatja, hogy a főherczeg ép olyan ügyesen és könnyedén tud bánni a tollal, mint a fegyverrel.

— **A félig rehabilitált Koch.** Párisból táviratozzák, hogy az orvosok kongresszusa több kísérlet után konstataulta, hogy Koch berlini tanár ismert szere, a Kochin, a tuberculózis diagnózisának megállapításánál kitűnő szolgálatot tesz. A tüdővész gyógyítása azonban a Kochin daczára még mindig csak forró óhajta és mellette emberiségnek.

— **Kovácsna és Vajna** fürdővendégeinek száma az előző évekénél jóval nagyobb. Annaira, hogy a rohamos építkezések mellett is szállások csak nehezen juthatni. Itt időznek többek közt Prielle Kornelia asszony, az ország kiváló mtrvésznője, valamint Dr. János Benedek fővárosi tanár is, ki a fürdőnek évek óta állandó vendége.

— **Merénylet az olmtúzi érsék ellen.** Mint lapunk távirati rovatában tegnap már említettük, Olmtúztban szerdán megdöbbszött hír terjedt. — A hír arról szólt: — hogy Kohn Tivadar érsék ellen, a ki mostan a hegyvidéken nyaral, merényletet követett el. Az állítólagos merénylő az érsék inasa, a ki — a hír szerint — felbéreltek erre a célra. A városban mindenütt ezt beszéltek és sokan azt is tudták, hogy a merénylet alkalmával, az érsék súlyosan megsebesült. A hír hallatára többen az olmtúzi káptalan tagjaitól kérték felvilágosítást, a kik azonban azt válaszolták, hogy az esetről mindeddig nem tudnak semmit.

— **Magyarország koleramentes.** Az országban uralkodó egységséggyi állapotok felől a belügyminiszteriumba tegnap érkezett számos távirati jelentésekkel az az örvendtes eredmény derült ki, hogy a legutóbbi 24 óra alatt sehol, Szatmár város területén sem fordult elő gyanus megbetegedés.

— **Minden vagy semmi.** Egy német lap kishirdetése közt olvassuk a következő házassági ajánlatot: „Nőtlni óhajt egy harmincznyolcz éves örvagy, a kinek kétszáz ezer tallér évi jövedelme és egy két éves fia van. A nő, akit feleségül szeretnék venni legyen szeretőreméltó, vidám, vagy legyen nagyon sok pénze vagy ne legyen éppenséggel semmije. Fotografiát kérek és diskréciót ígerek.”

— **A feltámadt olasz király.** Szenzációs hírt olvassuk a bukaresti Lupa legutóbbi számában. A cicoró-betűs hír azt újságolja, hogy az olasz király augusztus közepén apjával (?) Reichenhallba utazik több heti tartózkodásra. Spiritizista körökben élénk érdeklődéssel várják az érdekes utazást.

— **Miniszeri megbízások.** A belügyminiszter megbízta dr. Chizer Kornél belügyminiszteri osztálytanácsost a közegészségügyi osztály főnökét, hogy a folyó évi szeptember 8-tól 10-ig Bécsben tartandó első nemzetközi samaritánus kongresszuson a belügyminiszteriumot képviselje; továbbá az „Egészségügyi Értesítő” szerkesztésével dr. Preys Kornél; a belügyminiszteriumban felállítandó bakterológiai intézet ideiglenes vezetésével pedig dr. Kayser Károlyt bízta meg.

— **Egy millió hektoliter pezs-gő.** A reimsi kereskedelmi kamara területén 952,564 hektoliter pezs-gőbor van a magánosok pinocéiben. Ez a nagy summa száztizenkilencmillió tveg tartalmának felel meg, a mely öt esztendőig fedezi a francia polgárok szükségletét.

— **Az angol bányászok sztrájkja.** Az angol bányászok sztrájkja még tart. Egy szerdai londoni távirat azt jelenti, hogy több bányatulajdonos ellállott attól a szándéktól, hogy a bért leszállítsa s azért remélni lehet, hogy a sztrájk békés megoldást fog nyerni. A Sun című angol lap jelentése szerint azonban egyelőre kevés kilátás van arra, hogy a sztrájk véget érjen. E lap azt írja, hogy a jövő héten Londonban nemzetközi bányász-bizottság ül össze, hogy megállapítsa, vajjon a kontinens bányászai, tekintettel az angol bányász-sztrájkra, az angol bányamunkásokat közvetlenül támogatás-e vagy pedig azzal erősítsék a sztrájk-

ló bányászokat, hogy Anglia részére vonakodjanak szemet b-rakni. Pickard elnök egy hírlapíró előtt úgy nyilatkozott, hogy Németországból már biztosítást nyert arról, hogy a német munkások Angolország részére nem fognak szemet berakni.

— **Páris nótája.** — a mely most olyan általános divat, a minő nálunk régen-ta a „kőrösi lány” volt, egy nagyon közönségesen kornyikáló csuf kis dal, melynek visszatérő sora: Aach, la pauvre, pauvre fille! — oh, a szegény, szegény leány! A ki, különben nagyon alacsony származásu dal, mely valószínűleg valamelyik lebuty-kocsmában születt, annyira hirtelen és olyan általánosan elterjedt, hogy szövegét, hangjegyeit csakugy kapkodják Párisban és egész tömegnyi szálitányokat küldenek belőle a divatos nyaraló helyekre, nehogy a fürdőzők, nyaralók elmaradjanak a legdivatosabb ter más élvezetétől.

LEGUJABB.

(Az Ellenzékek eredeti távirataival.)

A forradalmi szociálalísták.

Budapest, aug. 4.

Berlinből jelentik, hogy tegnap a forradalmi párti szociálalísták és anarchisták gyűlést tartottak, melyen 1500-an vettek részt. Határoztakban erőlyesen tiltakoztak az ellen, hogy a forradalmi elemeket a zürichi nemzetközi kongresszusból kizárják. Képviseleket megválasztották Landenek szerkesztőt és Werner nyomdászt.

Politikai tolvajlás.

Budapest, aug. 4.

Párisból sürgönyzik. A mai reggeli lapok élénken foglalkoznak a serejei orosz konzulátusban történt betöréssel, mely alkalommal a miniszter és az ottani konzul közti folytatott bizalmas levelezéseket elszikkasztották. Az orosz konzul visszatérvén a francia és olasz képviselőkkel együtt megindították a vizsgálatot, a mely — hír szerint — azt eredményezte, hogy a tolvaj egy volt rendőrtiszt, a ki Bécsbe szökött.

Egy népbank bajai.

Budapest, aug. 4.

A békéscsabai népbank főkönyvében — mint a Pesti Naplónak jelentik — Debre-czeny igazgató nagy rendtelenségek nyomára jött. A könyvekben vakarásokat talált. Az igazgatóság nyomban összehűt, a Hol-dy Alajos könyvezetőt kérdőre vonták, de nem tudott felvilágosítást adni. Az üzleti könyveket elvették tőle, erre Hol-dy hirtelen Nagyszalontára utazott (?) s ott agyonlőtte magát. A bank valami 235 frtot veszít, mert az öngyilkosnak annyi előlege volt. A hivatalnokok pénzt nem kezelnek s így nagy hibák előfordulhattak, de anyagi kár — állítólag — nincs károsodása a banknak.

Főhivatalos hírek.

Budapest, aug. 4.

A Pol. Corr. jelenti, hogy teljeszen alaptalan az, hogy a polgári házassági törvényjavaslatot Fejérváry ő Felsége elé terjesztette volna, mert az a javaslat még a Szilágyi Desső igazságügyminiszter kezében van.

Annyi azonban igaz, hogy egy a polgári házassági törvényjavaslat, valamint a közigazgatási javaslat kézen van és Szilágyi maga terjeszti a király elé.

Budapest, augusztus 4.

Hir szerint Ischiben tegnap nagy döntés vagy valami nevezetes lépés történt arra nézve, hogy ki legyen a hadügyminiszter. A határozatot még nem hozták nyilvánosságra.

Öngyilkosság.

Bpest, augusztus 4.

Dr. Banus János, egy fővárosi gazdag 36 éves nőten orvos, háztulajdonos, Vasutca 9. számú házában agyonlőtte magát.

Kolera hír.

Budapest, aug. 4.

Kassáról jelentik, hogy Tárkány községében 6 kolera-gyanus megbetegedés történt. **A hat beteg közül négyen meghaltak.**

Gabona tőzsde.

Budapest, augusztus 3.

Buza tavaszra 8.16—18. Buza őszre 7.80—81. Teng. július 5.33—35. Zab tavaszra 6.65—67. Káp. rep. 15.75—80.

Érték tőzsde.

Budapest, augusztus 3.

Osztr. hitelr. 336.30 Magy. kir. 417.25 Osztr. á. 368.76 217. 105.

Felölő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 4432—1892.
tkv.

707. (1—1)

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy az udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtónak Györfy János (Dani fia) és Gál Mózes bétai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 139 frt s járuléka követele, úgy a csatlakozott hitelezők követelesei kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, bétai községi 1. számú telekkönyvében A 1. 3., 4., 5., 7., 8., 9., 12., 20., 22., 23., 25—27., 29., 31—34., 37—40., 44—52., 54—71., 73., 75—77., 79., 81., 85., 86., 88—90., 92—94., 96., 97., 99., 101—104., 107—109., 111., 112., 114—117. és 120. hrsz. alatti ingatlanok 406 frt 82 kr. becsértékben és a bétai 209. sz. tjkvben A 1. 2. és 4—8. rendsz. alatti ingatlanok, összesen 15 frt becsértékben, melyeknek összes becsértéke 421 frt 82 kr., a mely összeg egyszersmind kikiáltási ár is, 1893. évi Szeptember hó 1-ső napján délelőtti 9 órakor Béta község házában megtartandó nyilvános árverésen külön telekkönyvi jószágtestenként a többet ígérnek el fognak adni.

A venni szándékozók a becsárnak 100/0-át készpénzben, vagy óvadékpapírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1893. évi márczius hó 16-án.

Dr. VOITH GERŐ,
kir. törvényszéki egyesbíró.

Kiadó lakás.

Egy különálló, szép és kényelmes
kerti lakás
kiadó
Hosszu-utczában 15. sz. alatt.

Van benne: 4 szép szoba, fürdő-szoba, konyha,
cseléd-szoba, mosó-konyha, pincze, veranda
kentre. — Kivánatra istálló is lesz.

Értekezhetni: Hosszu-utca 5. szám alatt.

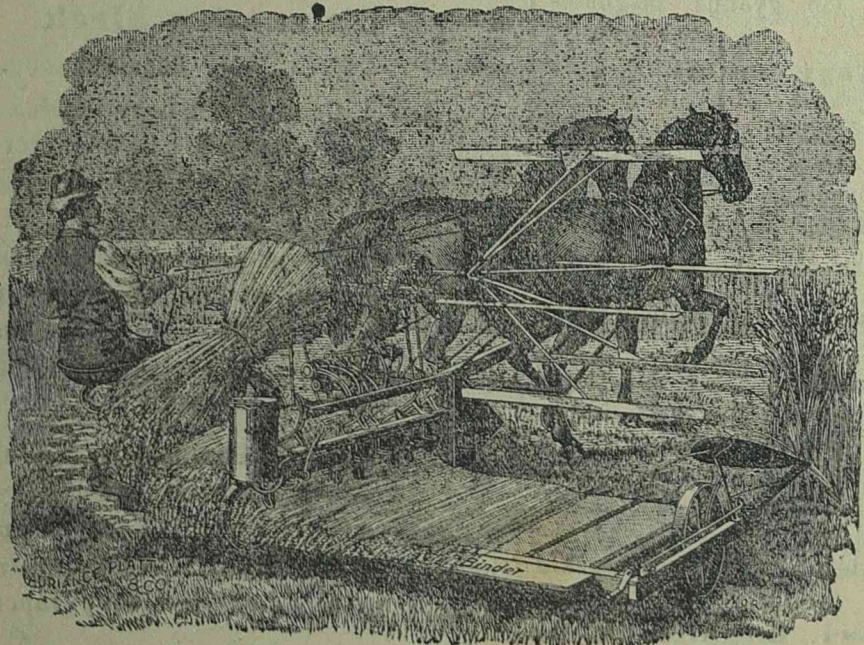
705. (1—3)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utca 31. szám. — Váci-körút sarok.

Kizárólagos képviselője:

Adriance Platt & Co. newyorki gyár
Fűkaszáló- és Arató-gépeinek.

Ajánlja szabadalmazott kaszáló- és arató-gépeit:
legjobb és legolcsóbb fűkaszálókat, legjobb és legolcsóbb marokrakó arató-gépeit. Legolcsóbb könyvnyű kéveket arató-gépeit, mely a nyíregyházi versenyen 1-ső díjat nyert.

Képes gépárjegyzéket kívánatra bérmentve bárkinek küldünk.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak
szövetkezeti képviselőisége.

Ajánlja becses tagjainak ezen gyár legjobb hírnevű

Gőzcseplő készleteit.
Mindennemű gazdasági gépeket.

A magyar kir. műegyetem által kitűntetett itélt és a földmívelésügyi magyar kir. minisztérium által ajánlott

„Budapest” permetező ára darabonként 15 frt
50 kr. csomagolással.

Szabadalmazott
jegeczes **„Azurin”** 1 frt 50 kr.
kilója

Eredeti Vermorel-féle francia gyártmányú

„Eclair” permetező ára 20 és fél frt darabonként, csomagolással 50 kr.

Megrendelési cím:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Bpest, Alkotmány-utca 31.

454. (25—30)

„THE GRESHAM” életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz-
József-tér 5.—6.

a társaság házában.

Ausztiai fiók:

Bécs, Giselastrasse 1.
szám alatt

a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án Frk. 117,550.797—

Evi bevétel biztosítások és kamatból

1891. június hó 30-án „ 20,725.259—

Kifizetések biztosítási és járadéki szer-

ződések s visszavásárlások stb. után

a társaság fennállása óta (1848.) „ 249,311.449—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő

alatt a társaságnál „ 61,372.000—

értékig nyújtattak be ajánlatok, mi

által a társaság fennállása óta be-

nyújtott ajánlatok összértéke „ 1,728,184.555—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, me-

lyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá aján-

latokkal, díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb

városában az úgynök urak és az erdélyi vezérügy-

nökség Kolozsvárt, belszen-utca 5., 7. sz.

53. (50—x)

Lakodalmi és bál meghívók.

Divatos eljegyzési jegyek.

Női és férfi tánczrendek.

Rajz után készült plakátok.

Részvények és záloglevelek.

Műsorok és jelentések.

Névjegyek 25 különböző írásminta szerint.

Napilapok és folyóiratok.

Füzetek és könyvek.

Rovatos ívek, hatósági nyomtatványok.

Fekete és színes falragaszok.

Körlevelek és számlák

Izléses kiállításban, olcsó árban

K Ö Z M Ű V E L Ő D É S

IRODALMI ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,

Telefon szám 6. KOLOZSVÁRT. Telefon szám 6.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan.

13. (37—x)

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvizet Európa leghíresebb bálneológusai által az eddig elismert égvényes vasas savanyúvizek legelsőjének jelentetett ki,

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Fürdőorvos: Dr. NAGY KÁLMÁN.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfájás s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzártában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztör és kedélykórban, máj- és lépdegánatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lépdegánoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőség zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinek, dagainál, fehérítelys s rendetlen havvádszál, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény és csúzbajokban.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan ujonnan be-
rendezett meleg és hideg ásványvíz-fürdők, friss
kecsketej, savó, hidegvíz-gyógymód, massage, svéd tornászati áll az
azt igénylők rendelkezésére.

Van gyógytar, távirda, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 50 krtól fennebb, melyek az igazgatóságtól bérelhetők ki. Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni. — Szórakozásul vannak: parkok, erdei sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó-termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások, ugyisint egy első rangú cigány-zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármely irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasutállomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társasokcsik szállítják a gyógyvendégeket; társasokcsin, ha csak egy személy jelentkezik: 2 frt; két vagy több utas személyenként 1 frt 30 kr; külön kocsi egy család részére 3 frt szabad kézi podgyászsal; ellenben a vasúton feladott podgyászért 50 klgig 30 kr., azon felül 50 kr. fizetendő.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad
Előpatak, 1893. évi május hó 15-én.

493. (18—20)

A fürdő-igazgatóság.

MATUTSEK JÓZSEF

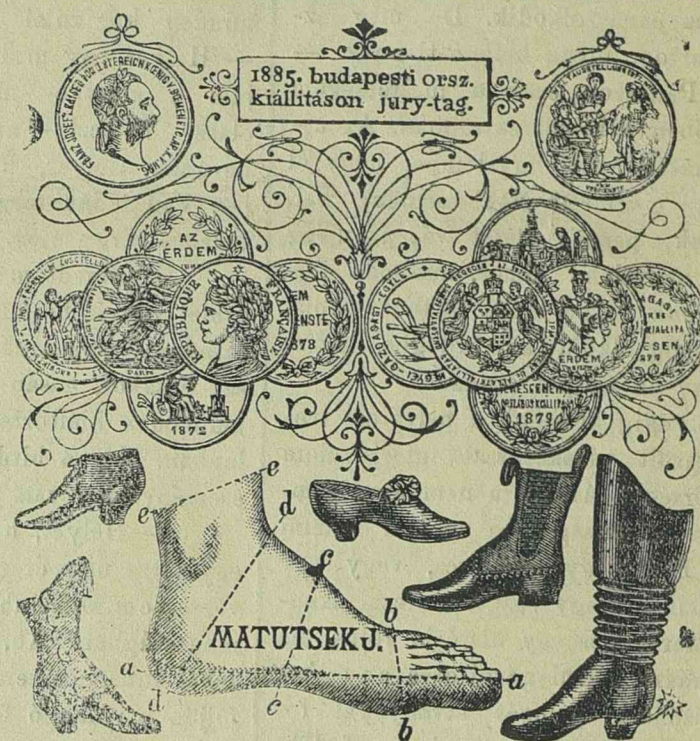
27. év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt,

Főter 32-ik szám alatt,

a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és dívat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.
17. (52—x)

Tiszán kölcsönös. — Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb

pénzüntézet a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió

frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít

ember életet

legkülönbözőbb és leg-

előnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágo-

sítással szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság,

Kolozsvárt, Belhíd-utca 16. sz. alatt.